

vis Dominus repromisit regularem observantiam factis potius ostendant, quam verbis doceant. In hospitibus tam ipsi Visitatores, & comitiva eorum, quam Priores, & cetera persona Ordinis sint sobrii, compositi, & in suis dietis, & factis disciplinati, nec suos famulos permittant insolescere: ut de ea, qua in eis est religione, etiam his, qui foris sunt, bonum exemplum praebeant.

61. In Domibus, quas visitant summopere provideant, ut in eis pacem salva correctione, & regulari disciplina relinquunt: & ut quaestiones nullatenus Capitulo, quas suo poterunt iudicio terminare, reservent, sed audiant eas, & decident, quibus singuli Priores, & Subditi obedire teneantur.

62. Ad haec sciendum, Visitatores in itinere donec ad Domos suas reversi fuerint, exercendam per se, quam alii delegare non valent habere plenariam in corrigendis excessibus potestatem, qua tamen occasione nullum a Prioratu absolvant, nisi in casibus sicut praedictum est.

63. Insuper quod semel a Visitatoribus est prohibitum, vel injunctum, & ordinatum, intelligitur semper prohibitum, injunctum, & ordinatum, nisi per Capitulum Generale, aut R. Patrem, vel aliam visitationem fuerit revocatum. Quaecumque autem de praecedenti charta Visitatoris per sequentis Visitatoris chartam non confirmantur, revocata censentur.

64. Porro hortamur Visitatores, ut quantum fieri poterit, & nisi eos coegerit necessitas, aut talis casus emergerit, qui per praesentia Statuta decidi non possit, & qui necessario novam ordinationem exigat ab ordinationum multiplicatione onerosa abstineant. Quod si animadvertent aliquid ex his, quae in Statutis habentur non observari, de hoc non faciant ordinationem, sed precipiant illud observari, sic dicendo: talis Paragraphus talis Capituli exacte, & diligenter observetur. Quae autem per duas continuas Visitaciones fuerint ordinata, & confirmata, ea per Vicarium Domus visitatae in libro ad hoc preparato describantur, & legantur in Conventu, quoties charta per quam confirmata fuerunt legetur.

65. Universaliter Visitatores habeant eandem auctoritatem extra actum Visitacionis, quam habent in actu Visitacionis, excepto, quod non possunt procedere ad aliquam poenam, vel vel poenitentiam in Priorem, & quod personaliter non possunt accedere ad Domos suae Visitacionis subjectas pro provisionibus faciendis ultra ordinariam Visitacionem, nisi vocentur per Priorem, & Conventuales, aut partem eorundem Conventualium pro necessitate aliqua super annum emergente, quae Visitacionem expectare absque incommodo non potest, aut pro dividendo Conventu quando occasione bellorum, vel ignis, vel tempestatis, vel alia huiusmodi est dividendus, aut ipsi Visitatores iudicent iustis, & urgentibus causis debere accedere: nec nisi personaliter accedant posse recte, & plene provide. Tunc enim poterunt accedere, & absque alia speciali commissione providere occurrenti negotio, & si expedire iudicaverint, ipsam etiam Domum in forma Ordinis visitare: & de factis

per eos plene R. P. quam primum commode poterint in formare.

66. Officiales, etiam inferiores Priore, non possunt instituire, vel destituere extra actum Visitacionis (a) nisi aut ad hoc iudicantur per Priorem, vel eis legitime constet de crimine alicujus Officialis: aut nisi querela Conventualium, quas ipsi iustas esse iudicaverint, venerint ad eos contra aliquem Officialium, & Prior pluries monitus per dictos Visitatores neglexerit providere; aut non reddiderit iustam de eoracionem.

67. Visitatores etiam ordinarii non poterunt extra actum Visitacionis revocare, moderari, suspendere, vel impedire Ordinationes factas per extraordinarios Visitatores, sed si iudicant eas, aut aliquam earum esse ex certis causis incommodam: ipsi, vel conquereutes de huiusmodi ordinationibus, allegent causas suas Rev. Patri, qui scribet ad extraordinarios causas allegatas contra eorum ordinationes, & postquam responsum eorum acceperit, faciet quidquid expedire iudicaverit.

68. Visitatores etiam poterunt, & debent, extra actum Visitacionis dare operam, ut ordinationes per se, sive per Capitulum factae executioni mandentur: eas autem quas ipsi fecerint, emergente nova causa necessaria, dumtaxat, & non aliter, poterunt extra actum Visitacionis moderari, aut suspendere, vel etiam immutare, ita tamen quod teneantur omnino fideliter significare quamprimum commode poterunt R. Patri, quaecumque de dictis ordinationibus aliquo modo immutaverint.

69. Visitatores singularum Provinciarum, habent auctoritatem Capituli Generalis in omnibus casibus in quibus dictum Capitulum expectare non possunt, aut interim R. Patrem consulere (b) excepto, quod nullus eorum in facto propriae personae, aut Domus suae, possit autorizare, nec dare licentiam exeundi, personam in Domo sua habitantibus, ad alias Domos Ordinis: sed suos Convisitator hoc facere potest. Potest tamen Visitator principalis urgente causa rationabili, professis Domus sui Prioratus alibi hospitantibus, dare licentiam redeundi ad Domum suam, aut eundi ad aliam Domum.

70. Mortuo Visitatore Provinciae alicujus, vel amoto, auctoritas a Capitulo generali Visitatoribus tradita, transit, & remanet apud Convisitatorem: & non transit ad defuncti, vel amoti successorem. Qui quidem Convisitator hoc casu, sicut & Visitator quilibet, potest sibi assumere Priorem, vel Monachum, quem voluerit, de sua tamen Provincia, pro actu Visitacionis exercendo: donec aliter super hoc per sequens Capitulum, aut Rev. Patrem provisum fuerit.

71. Similiter Visitatore principali existente extra Provinciam, aut taliter infirmante, quod non possit, vel personaliter accedere, vel aliter bene providere, Convisitator in omnibus, quae commode, & citra periculum, vel detrimentum distendi non poterunt, habet Visitatoris auctoritatem: Si tamen possit habere aliquo modo consilium ipsius, nihil agat sine ipsius consilio.

72. Cum aliqua Domus Ordinis nostri inter se

(a) Vide num. 6. cap. 3.

(b) Ibi habet quid mortuo Rev. Patre fieri debeat, donec aliter ei succedat.

se habent discordiam, quae injuriam patitur, significabit Visitatoribus Provinciae illius, qui audita utraque parte, plana, & sine magna juris solemnitate, discordiam terminabunt. Si vero Domus alterius Visitatorum, cum aliqua Domo Ordinis, habeat discordiam; Domus, quae injuriam patitur, significabit R. Patri Carthusia, qui destinabit eis duos Priores, qui similiter discordiam suo iudicio terminabunt. Quod si aliquis Prior discordantium fuerit contumax in observando, quod fuerit definitum, careat Missa, nisi forte pro sepeliendo mortuo, vel pro Novitio professionem facturo, & hoc usque ad futurum Capitulum. Monachi vero, & Conversi contradictores, teneant Cellam pro Carcere, & ordinem in Visitualibus.

De Reprehensione.

CAPUT VIGESIMUM QUARTUM.

Exhortatio.

1. Cum Dominus praeceperit non transgredendos terminos, quos statuerunt Patres nostri, timendum nobis est ne terminos regulariter vendi a Patribus nostris nobis traditos notabiliter transgredendo, huius praeccepti transgressores a Domino iudicemur.

2. Si quis autem terminos nostrae Religionis translato licet ex prudenti moderatione, dubitet, Domni Guigonis Prioris Carthusia consuetudines, seu Statuta legat: & tunc scire poterit, quod nostra quae nunc est conversatio a Patrum nostrorum conversatione in abstinentiis, & quibusdam aliis dissentiat. Unde timendum est, & sollicite praevendum: ne ad statum laxiorem, quam nunc est in processu temporis inclinetur.

3. Sed sicut in Esdra legitur, quod in transgressione prima, fuit manus Principum: sic hodie nostrae transgressio causa esse possit, remissio, vel negligentia quorundam Priorum. (\*) Negligentia quia videntes delinquere Subditos non corripent: vel eis debitam disciplinam non imponent. Remissio, quia sibi a Subditis in subventionibus corporis nimis propitiis: dum misericordes videri vellent, & remissi fierent. Audiant si qui huiusmodi sunt: quoniam propter peccata populi in Numeris iusti sunt a Domino Principes suspendi, Et in Ezechiele: Sanguinem Subditorum de manu Pastorum Dominus se requirere comminatur.

4. Quid autem censendum esset de his, quibus labor videretur esse cum fratribus, delectabile vagari exterius, terram circumirent, aliena negotia tractarent, & tractanda susciperent: & sic Gregem sibi creditum non custodirent? Custodiat eum, qui custodit Israel. Iste clamat Zacharias Propheta. O Pastor, & Idolum derelinquens Gregem! Qui enim Gregem derelinquit Pastor est solo nomine, Idolum in utilitate. Si qui ejusmodi sint, ipsi viderint, quam rationem de Grege sibi credito, Domino reddere poterunt.

5. Quanta autem deberet intervenire necessitas antequam exeundum esset foras, & per seculum evagandum, obtemperantia etiam dispensatio-

ne super licentia exeundi, volentibus attendere satis apparet ex hoc solum, quod Prior Carthusia nunquam terminos Eremitae egreditur (a) Unde cum unus, & idem ordo uniformiter, & indiffimiliter videatur observari debere a professoribus suis, nos alii qui Carthusiense propositum suscepimus, a quo, & Carthusienses nuncupamur: quare tam de facili exeamus, nisi iusta inest necessitas, & super hoc dispensationes procureremus?

6. Utinam attenderemus omnes, & adhuc maxime odibile veris Eremitis vagandi per Mundum officium, proprium ipsorum evagationum periculum, suorum subditorum iacturam, & praerudicium: quibus Priores inter cetera, quae eis debent quietis, & stabilitatis, & aliorum nostrae Religionis exercitiorum, praebere debent se ipsos in exemplum. Ultimo intuentium scandalum a quibus Sanctuarii lapides non quilibet, sed etiam angulares, aliorum scilicet capita, id est Priores in capite platearum dispersi opprobrio habentur, & contemptui: qui si in intimis, in abscondito faciei Domini starent, digni multa reverentia haberentur. Unde quantum propter hoc maxime vilesceret Ordo noster etiam apud Saeculares, in promptu est videre. Utinam ergo id attendant, qui tanquam pro nihilo habere, & quasi ludum existimare volentes Ordinem nostrum, in hoc, & in aliis parvi penderent propositum quod susceperunt.

7. De vestibus etiam, & de equitaturis accuratis, & pretiosis commune Capitulum, cui sicut promissimus obedire tenemur, frequenter admonitiones fecit, & multa instituit: Unde nulla possit admitti excoactio, si reperirentur quidem apud nos, qui nitentes in vestitu spreto Capitulo, & per consequens spreto Deo, cujus erga nos ipsum Capitulum agit vices: Spretaque propositi nostri censura, quae quanto propositum asperius subivimus: tanto ad attritionem, & humilitatem vestium, & universonum, quae ad usum nostrum pertinent utilitatem, abjectionem, & paupertatem super omnes alios Monachos nos adstringit, aut qui obliiti sanctae rusticitatis, & arcepti propositi: in his, & aliis multis lacticiis, contra sobrietatem, & paritatem Ordinis nostri complacerent sibi in confusione sui ipsorum, & Ordinis Carthusiensis ignominiam, & opprobrium: imo hi pro maxima parte iudicarentur non tantum enervasse Eremiticum rigorem, sed etiam propter superfluitatem, & multas adventiones talium nostrarum Eremitarum loca sibi non sufficerent ad expensas: unde forsitan quidem ad ea, quae non expediunt, nec conveniunt, imo quae nec nobis licent, mitterent manum, hoc est ad evagationes crebras per mundum (b) propter questus, & occasiones multas calvas, ad dilationes terminorum, & plerumque ad redditus extra quibuslibet dispensationibus capessendos.

8. Et quoniam talia multa aliquoties attentata sunt contra vota nostra, & adhuc attentari possent; generale Capitulum, quod ob tenorem & stabilitatem, & correctionem antiqui Carthusiensis propositi, & eorum, quae primi Patres nostri

tus observantiam, mandantes Patribus Visitatoribus, ut quos deinceps, post duas Monitiones specialiter eis in scriptis factas, circa praemissa noscibiliter deliquerint legitime deprehendant omnimodo eos ab officio abluant.

(\*) Ordinatio anni 1651. Cum magno animi dolore intelleximus in quibusdam Ordinibus Domibus per negligentiam Superiorum disciplinam regularem tepescere, nec non Statuta, Ordinationes, & quaedam Apostol. Constitutiones negligenter huic malo ne longius serpsent, mereri cupientes hortamur in Visceribus Christi omnes Superiores, ut majorem post hac zelum ostendant ad tuendam in suis Domibus Statutorum, divinique cul-

(a) Extat antiqua declaratio, ubi usus observari, & observandi circa terminos istos exprimitur, quae est de anno 1338. Ibi etiam videtur quod semper fuerit usus Rev. Patrum circa novam possessionem limitibus Carthusia contiguas, quae per transsum temporum ipsi obtulerunt, quibus in scripto R. Patris sem-

per usus fuit, & erit: extat etiam Ordinatio 1678. qua usus iste explicatur. (b) Vide Ordinationem anni 1678. in fine huius Capituli Insequentes speciale mandatum &c.



juxta Decretum Sacre Congregationis particularis Eñorum DD. Cardinalium ad examinendam præsentem collectionem Statutorum deputata, emanatum sub die 19. Martii 1685. prædictaque facultas pro repetita habeatur in quacumque parte præsentium Statutorum, in qua fit mentio de recurſu ad Sanctam Sedem. Nemo tamen possit sine licentia R.P., aut Capituli Generalis, aut Sedis Apostolicæ, Curiam adire; quod si quis contrafacere præsumpserit incarcerationetur, & pro modo culpæ puniatur. (\*)

(\*) Ordinatio anni 1613. Ordinamus, ut quicumque ad Carthusiam Romanam, sine licentia inordinate accesserint, non recipiantur, nisi ad carceres ad formam Statutorum, nec inde educantur inconfulto R.P., & ut ejusdem Carthusie Romanæ indemonstrati proficiantur, præcipimus, ut expensæ, & alimentaria, & viatica a domo Professionis fugitivorum refundantur eidem Carthusie Romanæ, & præsentis decreti executionem Visitatoribus Provinciarum committimus.

10. Quicumque Statuti Capituli Rebellis, vel cum munere reprehensor extiterit; & qui Priori aliquid jubenti fuerit inobediens, aut perverse obediens, & si hoc ipsum conversus fecerit Procuratori, & commonitus emendare noluerit, ordinem in victualibus teneat, (a) & Cellam habeat pro carcere. Et si post admonitionem tertiam per intervalla dierum factam obstinatus permanserit, pro modo delicti carceri mancipetur, & puniatur.

11. Si quis Prior sufficienter monstrare potuerit, quod ex Subditis suis duo, pluresve inter se, vel cum Sæcularibus conspiraverint, id est ex invidia, odio, vel malitia ad invicem concordaverint ad fabricandum aliquid malum contra aliquem, seu ad persequendum eum malitiose, tales in eadem Domo puniantur a Visitatoribus: vel si Prior viderit expedire, causam scribat R. Patri, qui cum sui Conventus consilio referret ei disciplinam.

12. Si quis unquam reperiretur inter nos qui impie jurando in verba de Deo, seu Sacramentis, vel Sanctis ejus turpia, sive contumeliosa prorumperet, impietate verborum diligenter pensata tamquam execrabilis, & blasphemus, prout casus exegerit poenæ subiaceat graviori. Si quis vero quæ dicit jurando simpliciter per Deum, per fidem suam, per Christum, sic Deus me adjuvet aut simili modo audiente uno, vel pluribus affirmaverit, graviter puniatur, & si hoc pro consuetudine fecerit, adhuc gravius puniatur. Idem censetur de eo, qui verba, & Sententias Sanctæ Scripture converterit, vel torserit ad vana, & scurrilia verba.

13. Prior per contumaciam, & rebellionem recedens ab obedientia, & professione Ordinis, ipso facto est depositus, & criminorum poenæ dignus.

14. Si crimen, pro quo carceris irroganda est poena, probatione indigeat, nec per nostros probari queat, sæculares idonei recipi possunt in testimonium. Quod si probari omnino nequeat, nemini dicatur, nisi Visitatoribus, Priori, & illi qui suspectus habetur; sub forma tamen fraternæ correctionis, & non accusationis, si Prior hoc approbaverit. Cæterum Prior, & Visitatores districte prohibeant, ne illud cuiquam alteri manifestent. Si quis contrafecerit, acsi in probatione defecisset, judicetur.

15. Criminosi per solum Capitulum Generale, aut R.P., possunt e carcere educi.

16. Criminosi confessi coram testibus, vel convicti etiam postquam e Carcere sunt educti, & omni disciplina absoluti, loco, & activa, ac passiva voce careant: nisi eis expresse fuerit restituta per Capitulum Generale, aut R. Patrem.

17. Criminosi postquam educti sunt de Carcere, quadraginta diebus comedant ad terram super asserem nudum mane, & vesperi, computatis diebus quibus communicaverunt in Conventu, vel Episcopus, aut aliqua insignis persona comederit in Refectorio, in quibus ad terram non comedant, & per annum integrum, generalem teneant Ordinis disciplinam. Verumtamen Priores poterunt pro qualitate criminis, & personæ duas has poenas moderari, non tamen omnino relaxare, & in hoc non sint nimis faciles.

18. Disciplina autem generalis Ordinis (de qua in Statutis sæpius fit mentio) talis est. Quicumque hanc incurrunt, quamdiu in ea sunt constituti, semper sunt Novitii, & carent Colloquio in Conventu: Singulis diebus Capituli disciplinas recipiunt, exceptis diebus quibus communicaverunt, vel communicare debent. Tales etiam non habent vocem in Capitulo, vel alibi in Conventu, nec contra aliquem, nec obedientiam, scilicet Prioratum, Vicariatum, Procuratorem, Sacristiam, donec per Capitulum generale, aut Rev. Patrem a tali disciplina liberentur.

19. Ordinem vero tenere, est feria secunda, & quarta pane, & Coquina esse contentum: Feria tertia, & Sabbato pane, vino, & coquina; Feria autem quinta, & diebus Capituli, & festis duodecim lectionum more Conventus, abstinentia Ordinis, nisi manifesta necessitas interdicit, etiam observata.

20. Criminosi a primo die incarcerationis eorum, & deinceps per sex menses habeant dimidiam portionem panis Conventualis, & utantur vino familie, aut cervisia: De pane vero familie quantum necesse fuerit detur eis. Porro in festis Capituli, eis victualia sicut, & Conventui ministrantur. Feriis autem diebus, aliquid Judicio Prioris eis, ex gratia ministrari poterit. Verumtamen si quis in carcere positus nolit crimen suum fateri, & emendare, pane, & aqua dumtaxat sustentetur, donec respiciat. (b)

21. Si quis in aliqua Provincia Ordinis crimen commiserit, & de eo convictus fuerit, Visitatores mittant, aut portent ad Capitulum nomen ejus.

22. Insani, & Dementes non statim conjiciantur in carcerem, vel vincula, nisi verisimiliter timeatur de inferendo gravi scandalo, vel damno sibi, aut aliis, sed mitius tractentur juxta qualitatem insanie.

#### De Fugitivis.

23. Monachus, qui sine licentia Rev. Patris, vel Capituli Generalis Domus suæ terminos exierit, nisi ad suscipiendos Ordines, ad quod tantum extra limites a Priore suo mitti potest, (c) ipso facto pro fugitivo habeatur.

24. Monachi, qui per Priores suos simulate instituuntur Procuratores, ut hoc medio ad Medicos, vel ad visitandum Parentes, vel amicos, aut alias pro eorum recreatione, & voluntate a Domibus exeant, & inde postquam sunt reversi absolventur, a Visitatoribus tamquam fugitivi judicentur, & prout casus exigent puniantur.

25. Prio-

(a) Vide infra sensum hujus loci num. 19.

(b) Circa criminolos, & incorrigibiles etiam non sint fugitivi aut Apostatae consulendum est Decretum S. Congr. Censuræ.

SS. D. N. Urb. PP. VIII. jussu editum die 21. Sept. anni 1624. ibi reperietur quid fieri possit ne ovis pessiferus alias insiciat.

(c) Vide cap. 10. tertia Compilationis antiquæ fol. 2. Recl.

25. Priores, & Vicarii Monialium suos fugitivos, & Apostatas ad se redeuntibus recipiant; redire vero nolentes cum omni diligentia requirant. Omnibus etiam, & singulis Prioribus, Refectoribus, & Procuratoribus nostri Ordinis in Sanctæ Obedientiæ merito injungimus, quatenus si quos ex Ordine nostro Monachos, aut Conversos fugitivos, & Apostatas sciverint, & invenire poterint, illos, si sponte ad obedientiam redire noluerint, etiam invitos capiant, & firmis intrudent carceribus, nec relaxent, donec a tunc sequenti Capitulo, vel interim a Rev. Patre in mandatis habuerint, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio utriusque brachii, Ecclesiastici, & sæcularis. Et in hoc fiat diligentia possibilis pro Dei, & Ordinis reverentia, & Animarum salute, nec parcatur laboribus, & expensis de quibus fiet, & fieri mandabitur in tunc sequenti Capitulo plena, & integralis refusio, sic quod Domus nullum ex hoc detrimentum patiatur.

26. Et nihilominus ne forte Priores, & Procuratores prædicti, timentes ex eorum detentione, & custodia gravari, exequi postponent mandatum hujusmodi, conceditur eis auctoritas, & licentia, ut postquam eos ceperint, si professi sui non fuerint, & eos apud se retinere noluerint vinculos, & sub fida custodia, deducere, vel mittere possint ad Domus suarum professionum, vel ad Domos unde exierint; dum tamen neutra istarum distet ultra tres dietas. Quod si forte ipsi, vel alter ex eis mandatum hujusmodi quod possent adimplere, neglexerint, contempserint, dissimulaverint, aut distulerint, & pariter Officiales Domus illius, quæ missos ad eam recipere noluerint, in sequenti Capitulo suæ contumaciæ poenas luent.

27. Si vero aliqui ex eis fugitivos, seu Apostatas hujusmodi receptaverint, seu occultaverint, vel eis ad continuationem suæ fugæ, vel Apostasiæ per se, vel per quemcumque aliam personam interpositam quovis modo dederint auxilium, vel qui eis pecunias mutuo, dono, vel alias concesserint, a suis obedientibus absolvantur: Monachi, Conversi, & Donati, si hoc fecerint, incarcerationentur, nec Domus suæ professionis ad restitutionem mutuatarum pecuniarum teneantur.

28. Apostatæ autem criminosi juxta regulam Sancti Benedicti, post tertiam Apostasiam non sunt amplius requirendi, sed nec in Ordine recipiendi. (a)

29. Fugitivi ad aliquam Domum Ordinis sponte venientes, si criminosi non fuerint, id est si nec commisso crimine fugerint, nec fugiendo commiserint, si infra quinque dies redierint, primo reconcilientur; deinde clament culpam suam præsentem Conventui misericordiam postulantes, & emendationem promittentes; & postea quindecim in Capitulo recipiant disciplinas, & diebus totidem comedant ad terram in Refectorio super asserem nudum, nisi ex aliqua causa rationabili Prior hanc poenam moderandam censeat.

30. Qui vero ultra quinque dies redire distulerint, de cætero quodcumque redierint, non recipiantur, nisi ad carceres, a quibus tamen si criminosi non fuerint, nec secundo jam

fugerint, Priores eorum de consilio Conventus poterunt illos educere, quando videbitur expedire, educti vero viginti in Capitulo recipiant disciplinas, & per viginti dies comedant ad terram, & per annum, generalem Ordinis disciplinam sustineant, nisi ex aliqua causa rationabili Prior has poenas moderandas judicaverit.

31. Qui cum semel reconciliati fuerint, amittant quantum ad locum, annos quos extra Ordinem nostrum expenderunt, illique tantum anni, quos in Ordine fecerant, reddentur eis. Si autem bis reconciliati fuerint, omnium quos invenerint, semper ultimi erunt.

32. Fugitivi autem criminosi, qui vel crimine commisso fugerint, vel in fuga crimine commiserint, quodcumque redierint, nunquam nisi in carceres recipiantur, a quibus non possunt, nisi per Capitulum Generale, aut R. Patrem educi. Educti vero, criminorum poenam, de qua dictum est sustineant.

33. Fugitivi dum e carcere educuntur, etiam si criminosi non sint, nullo modo possint in eisdem Domibus obedientias habere sine expressa licentia Capituli, vel R. Patris. Possunt tamen Priores, aut eis absentibus eorum Vicarii, si volunt eos retinere, aut remittere ad Domos suarum professionum, earumdem Domorum sumptibus, & expensis.

34. Fugitivi ad Domum Carthusie sponte venientes, pariter, nec ibidem recipiantur, nisi ad carceres, & nihilominus remittantur ad Domum, de qua fugerint, vel ad aliam, juxta modum delicti puniendi.

35. Apostatæ ante omnia ad reassumendum habitum Ordinis compellantur, & deinde pariter reconcilientur, & ab Apostasia, necnon ab excommunicationis sententia, quam ex dimissione habitus incurrunt, adhibitis, testibus absolvantur juxta formam in prima parte præscriptam, & ut supra incarcerationentur. Et si crimine aliquod de reservatis Sedi Apostolicæ commiserint, aut notam irregularitatis ex hoc contraxerint, ab aliquo ex Prioribus, ad absolvendum, & dispensandum in casibus reservatis, deputatis, absolutionem, & dispensationem obtinebunt, vel Prior proprius ad R. Patrem recurrat. Ab aliis vero non reservatis Sedi prædictæ, & etiam ab Apostasia, poterunt Præsidentes Domorum, in quibus detinetur, audita eorum confessione eos absolvere, & eis poenitentiam injungere salutarem.

36. Quando necesse fuerit, ut de Domibus propriis, vel de Domo in Domum criminosi aliqui transmittantur, eundo, & redeundo Priores sui ministrent eorum conductoribus pecunias necessarias, tam pro Viatico, quam pro cæteris sibi tradendis per Priores Domorum, ad quas mittuntur, & scribatur dictis Prioribus quantum pecunia fuerit eis ministrata. Missis vero pro disciplina, non ministrantur equitaturæ, nisi nimia infirmitate cogente, nec ubi sustentantur, eis beneficia spiritalia hospitiis dari solita conferantur.

37. Omnibus personis Ordinis nostri omnino inhibemus, eos per obedientiam votum obtestantes, ne ad Reges, Principes, vel alias potestates utriusque status, excepta Sancta Sede, ulla unquam occasione recurrere, aut confugere.

R r r 2

au

(a) Extat Decretum Sanctissimi Domini Nostri Urbani PP. editum, de quo supra num. 20.



nostri scripto, vel consuetudine religiose servabant, institutum est: & quod habet curam animarum nostrarum, firmiter injungit universis, & singulis tam Prælati, quam Subditi, ut cum noverint inordinatos excessus, vicissim se se charitative fortiterque, discrete tamen, & in spiritu lenitatis reprehendant: & hoc maxime faciant antiquiores, licet omnes teneantur ad correctionem fraternam: nisi forte verisimiliter crederent non proficere, vel pejus aliquid evenire. Quod si emendatio non sequatur, denuntietur primo Visitatoribus, & si ipsi non providerint, tunc demum R.P. Carthusie, vel Capitulo Generali, alioquin communicent peccatis alienis.

*De modo reprehendendi, & de quibusdam apud nos vitandis, & fugiendis.*

9. In Conventu non reprehendatur Prior a Subditis suis, nisi coram Visitatoribus: nec Procurator a Laicis, nisi coram Priore suo, Si Clericus, aut Laicus aliter Priorem reprehenderit in Conventu, Clericus careat Colloquio Claustris, & Laicus sit extra Conventum donec Prior eorum emendationem cognoscat.

10. Si Laicus nisi coram Priore, Procuratorem reprehenderit in Conventu, sit extra Conventum: sed post duos dies reddatur ei Conventus si promiserit emendationem, ad Prioris arbitrium.

11. Procuratorem vero quilibet ex Monachis reprehendere potest.

12. Quod si quacumque occasione prædictæ reprehensiones, vel denunciations omittæ fuerint; tam omittentes, quam excedentes scient, se de suo contemptu, & negligentia rationem districto Judici reddituros.

13. Verumtamen super præmissis, & multis aliis, quæ numerare non sufficimus, quæ contra propositum, & Institutum nostrum possent attentari: unusquisque studeat, & laboret consilium, & remedium apponere, prout poterit, & Dominus dabit.

14. Nullus Prior, Monachus, vel Conversus nostri Ordinis in itinere constitutus, Mantellum Sæcularem, seu Cappam a Caputio separatam portare præsumat, nisi propter imminentia pericula vitanda: alioquin per Capitulum Generale, vel Visitatores juxta casus, & Personæ exigentiam puniatur.

15. Ad conservandam Ordinis honestatem, inhibemus omnibus, & singulis Subditis nostris, ne scienter, & malitiose secreta Ordinis, sive status, & defectus personarum, & Domorum ejusdem, ex quibus mala opinio, vel sinistra suspicio, seu diffamatio apud audientes oriri possent, alicui personæ Ecclesiasticæ, vel Sæculari, quæ de nostro Ordine non sit, aut alicui etiam Novitio; verbo, scripto, nuntiis, nutu, vel signis, aut alio quovis modo revelare præsumat. Qui contrafecerint a tanto reatu absolvi non possunt, Subditi videlicet, nisi per proprium Priorem, nec Prior nisi per Vicarium cum injunctioe salutatis poenitentia. Quam quidem prohibitionem & poenam ad Priorissas, & Moniales nostri Ordinis, & Vicarios earum extendi volumus. Et nihilominus si tales de revelatione hujusmodi convicti fuerint, præter duas abstinentias in pane, & aqua juxta casus exigentiam puniantur, & quantum fieri poterit ad restitutionem fame co-

gantur. Et eadem causa, cum Prior contra Subditos, vel contra Subditi contra Priorem de statu Domorum, & personarum Ordinis aliqua scribere volunt, & scribunt, ex quibus aliqua suspicio, & sinistra opinio contra Ordinem, Domos, & personas prædictas oriri possent, nulli super hoc scribant, nisi Capitulo Generali, vel R.P. aut alteri, ex Visitatoribus Provinciae, qui possunt super hoc providere.

16. Nulla persona Ordinis nostri, præter Priores, & Procuratores, Monialium Vicarios, & Priorissas, sigillum, vel signum habeat ad sigillandum, aut literas, seu quælibet munuscula dirigat, vel recipiat, nisi prius licentiam habuerit a Præsidente. Prior autem omnes literas aperiat, & legat, tam eas, quam sui Monachi, vel Conversi mittunt, quam eas, quas recipiunt; exceptis literis quas scribunt Capitulo Generali, vel R.P., vel Visitatoribus Provinciae, & quas ab eisdem recipiunt.

17. Nulla Domus Ordinis pro Missis, Anniversariis, Tricenariis, aut aliis Divinis Officiis, & Ordinis beneficiis ad tempus, vel in perpetuum celebrandis, pecunias, aut aliquid aliud temporale, interveniente pacto recipere præsumat, aut pro eis se, & Domum suam aliquam oblige absque licentia R. Patris.

18. Nulla etiam persona Ordinis per se, aut quamvis aliam interpositam personam pro Missis, & aliis prædictis Officiis, & beneficiis, pecunias, etiam gratis oblatas, vel aliquid aliud ad suos usus convertendum, sub poena disciplinae generalis, recipiat; Sed si quid pia fidelium devotione offeratur; illud cum gratiarum actione, cessante omni pacto, recipiatur, & ad usum, & commodum non illius, cui offertur; sed totius Communitatis convertatur ad Prioris arbitrium. Quod si Prior in hoc excesserit, Visitatorum arbitrio puniatur.

19. Ludos manuales, & Instrumenta musica, librosque universos discantus, seu cantus figurati interdicitur universis: & si quæ hujusmodi unquam inveniuntur in aliquibus Domibus, Priores omnino ea auferant.

20. Omnes personæ Ordinis vitent, & fugiant Parentum visitationes, conversationes, & carnales affectiones: alioquin pro modo culpæ puniantur.

21. Et quoniam sunt interdum quidam, qui nulla re magis videntur delectari, quam colloquiis, & conversatione Sæcularium, & aliorum qui de Ordine nostro non sunt, aut etiam Conversorum, & Famulorum, seu Mercenariorum Domus; ordinamus, ut si tales bis, vel ter in privato, & semel, aut bis publice a Priore in Capitulo moniti, ut se emendant, se plene non emendaverint; si officiales sunt, absolvantur ab officiis, alii vero colloquio Conventuali, minutionibus, & spatiamentis priventur; & si nec sic quidem se emendaverint, quoties in hoc deliquerint, toties priventur vino, aut pitantia, aut etiam gravius arbitrio Prioris puniantur. Nec in hoc Priores sint remissi, vel pusillanimes, quoniam tales sibi, & aliis graviter nocent, & totam Domum perturbant, & scandalizant.

22. Monachi causa devotionis, pietatis, recreationis, visitationis Parentum, aut quavis alia causa, terminos suos nullatenus exeat.

23. Qui inter se pacem, & concordiam per-

contentiones; & rixas violare præsumperint, & sæpius admoniti cessare noluerint: per Domos Ordinis Visitatorum judicio dividantur. Quod si unus solus nimis fuerit seditiosus, Judicio Prioris, aut Visitatorum ibidem puniatur. Qui enim inter se concordiam non habent: Deum pacatum habere non poterunt. Et juxta dictum Beati Cypriani, tales etiam occisi in confessione nominis Christi fuerint, macula eorum nec sanguine abluitur.

24. Qui Fratrem suum, vel etiam Conversum, aut Sæcularem mentiri dixerit, aut ei malum aliquod imprecatus fuerit, vel etiam contumeliam irrogaverit, juxta modum culpæ modum sustineat disciplinæ.

#### ORDINATIO ANNI 1678.

*Insequentes speciale mandatum SSmi D.N. Innocentii PP. X. Rev. P. Carthusie sub data Romæ 20. Decembris anni 1652. directum prohibemus, omnino ne Officiales Domorum Ordinis fixum in quibuscumque gratiis, aut obedientiis extra Monasterium, habeant domicilium, sed tantum illuc accedant, ibique remaneant quantum negotia ibidem ab ipsis personaliter gerenda, aut dirigenda requirunt, & non amplius. Commendantur Visitatoribus Provinciae, ut super hac re sollicite invigilent, nec ulla unquam admittantur excusationes, nisi urgent aliqua necessitas ad tempus id exigat, de qua etiam necessitate informationem capiant, & redigant in scriptis, quæ rationem in sequenti Capitulo Generali hoc reddant. Hac vero necessitate transacta, aut negotiis expeditis, Officiales ad observantias Regulares in Monasterium redeant, scientque tam Priores Domorum, quam Visitatores Provinciae, quod nisi in his omnimodam adhibeant diligentiam, damna inde Ordini, & animabus sibi creditis a Deo obvenientia in caput illorum, tum in Dei Judicio, tum in Capitulo nostri Generalis censura, retorquentur, hanc que Ordinationem in omnibus locis servari mandamus. Similiter ne abusus ex Officialium ad externa multiplicatione oriantur, prohibemus, ne ulla fiat nova Officialium creatio absque speciali licentia Capituli Generalis, aut Rev. Patris. Si vero nunc reperiantur superflui, mandamus Visitatoribus, ut curent ad pristinum, & necessarium numerum, quam citius commode poterit, restitui, illorum etiam quoad hoc onerantes conscientiam, quasi de hac re rationem districto Judici reddantur atque etiam Capitulo Generali.*

#### De Criminosi, & Fugitivi.

##### CAPUT VIGESIMUM QUINTUM.

1. Criminosi confessi coram testibus, vel convicti de inconvenientia, de manu violenta, de furto, proprietate, rebellione, inobedientia, infamatione criminis quod quis objicit, nec probare potest, de Magisterio conspirationis, nec non de frequenti seminatione discordiæ, & qui minantur ignem, vel mortem, & qui Domum, vel personam Ordinis coram quocumque Judice Ecclesiastico, non tamen Sancta Sede, vel Sæculari in jus traxerint, vel trahi fecerint: pro modo criminis carceri perpetuo, vel ad tempus, intrudantur. Et propterea singule Domus Ordinis carcerem habeant competentem, non tamen inhumanam, & periculose vite, in quo ad augendam poenitentiam prædicti recludantur, & ad hoc agendum obedire Superioribus Subditi

teneantur; ipsi autem Carceri, quantum fieri poterit, Sacellum contiguum habeatur, ubi Missa celebrata festivis diebus possit ab incarcerato audiri.

2. Propter levem tamen percussione in Laicum nullus incarceretur, sed juxta modum culpæ a Priore puniatur. Quæ autem sit levitas percussio a Priore diffiniatur. Cæterum si Prior dubitaverit quæ sit gravitas, vel levitas percussio, examinatum modum ejus in Conventu Monachorum mittat Visitatori: qui discernens utrum gravis, seu levitas sit percussio, quidquid mandaverit teneatur. Et admonemus Priores ne percussione judicent esse levem, nisi evidenter apparuerit esse levitas.

3. Si qui in re aliqua ultra duodecim solidos non valente, furtum commiserint simul, vel per partes, non incarcerentur, sed ab itinere Prioris puniantur. Si qui vero in re aliqua 25. solidos valente, nec tamen excedente, furtum commiserint, incarcerentur ad tempus pro arbitrio Prioris, hoc ipsum de Proprietariis fiat. Si qui vero fures, & proprietarii, ultra valorem 25. solidorum furtum, aut proprietatem commiserint, postquam id confiterint, perpetuo carceri intrudantur; donec per Capitulum Generale inde educi mereantur.

4. Similis poena falsariis, & convictis de incontinentia, incendiariis, & homicidis statuitur. Si quos autem de incontinentia convictos, contingat de carcere educi, nullo modo in Domibus, in quibus fuerint convicti remaneant, si commode alibi locari possint. Porro quicumque de quacumque indicibili incontinentia convicti fuerint, vel publice confessi perpetuo carceri mancipentur, sine ulla spe liberationis.

5. Quæcumque persona Ordinis falsificaverit sigillum, aut literas Capituli Generalis, aut R. Patris, poena falsarii, & criminorum puniatur, & sit perpetuo inhabilis ad quascumque obedientias sine spe alicujus restitutionis.

6. Nullus scienter, vel opinanter per se, vel per alium præsumat literas recipere, portare, vel mittere, aut nuntiationis verbo tenus facere, quæ directe, vel indirecte esse possent contra bonum pacis, & Principes, vel quoscumque alios Magnates, aut Prælatos ad indignationem provocare. Si Prior, vel Vicarius Monialium contrafecerit, ab officiis absolvantur: Si Subditi, poenam criminorum sustineat donec per Capitulum Generale relaxetur.

7. Nulla persona Ordinis infantem de Sacro Fonte levare præsumat, aut eum nisi in casu inevitabilis necessitatis, baptizare. Quod si Prior, aut quisvis alius Officialis contrarium fecerit, absolutionis a suis obedientiis, ceteri disciplinae generalis; Donati vero expulsi poenam sustineant.

8. Artem Alchimie, seu quintæ essentia nulla persona Ordinis per se, vel per alium in Domibus Ordinis, aut alibi exercere præsumat, aut exercentibus consilium, vel auxilium prestare, aut ubi illam exercent interesse, seu instrumenta artis penes se habere, & custodire: sub poena quoad Priores, & ceteros Officiales absolutionis a suis obedientiis, & perpetua inhabilitatis ad eas, quoad Monachos disciplinae generalis, quoad Donatos expulsi Ordinis.

9. Unicuique liceat quandocumque reclamare, appellare, & scribere ad Sanctam Sedem,

R R juxta



audeant, exceptis integerrimis Dominis Inquisitoribus in negociis ad Officium S. Inquisitionis spectantibus, cum Deo gratias, Ordo noster sibi sufficiat, suisque gaudeat legitimis, jurisdictione competenti, & Summorum Pontificum Indultis abunde provisos. Quod si qui contumaces fuerint, & ad alias confugerint Jurisdictiones, aut potestates, tanquam Ordinis desertores poena criminorum puniantur.

38. Nulla persona Ordinis supplicet Domino Papa, vel Apostolico Legato, pro his qui ad Ordinem ex Apostasia revertantur pro dispensatione executionis suorum Ordinum, sine licentia speciali Capituli Generalis, aut R. Patris: & quando talem volent obtinere licentiam, debent crimina in Apostasia commissa significare.

39. Si quæ nostri Ordinis persone Professe, absque dispensatione Apostolica sub Bulla Plumbæ concessa, se transferant ad alias Religiones, a suis Prioribus, seu Superioribus repeti possunt, & debent, per privilegia Apostolica olim Ordini nostro indulta, alioquin negligentes, a Capitulo Generali graviter puniantur.

40. Poenas tam fugitivorum, quam criminorum prædictas, augebit Capitulum Generale, vel minuet, per Priores, vel Visitatores certificatum, citra plus, vel minus culpabiles, vel emendatos, vel in sua malitia perseverantes. Rev. autem Pater potest reconciliare Ordini criminosos, servata Ordinis disciplina quam poterit quandoque, si ei videbitur moderari. Alias vero, Prior etiam, proprius eorumdem sine ipsius R. Patris licentia, præterquam in mortis articulo facere hoc non potest, nisi prout dictum est.

41. Priores, qui scienter faciunt, vel permittunt fugere de carcere incarceratos, cum possent impedire, ab obedientiis absolvantur. Alii vero, qui id fecerint, locum subeant evadentis ad Ordinis voluntatem.

42. Quando Apostata aliquis reconciliandus est, primo redditur illi habitus, si non dum illum habeat, & Prior adhibito secum uno, vel duobus Religiosis, illum prostratum cum virga verberat super nudum: dicendo Psalmum *Miserere mei Deus*, & respondente aliquo assistente, sed ipso criminoso tacente: quem Psalmum sequuntur preces conformes absolutionis sicut in prima parte continentur.

#### Conclusio Statutorum.

#### CAPUT VIGESIMUMSEXTUM.

1. Ne ulla consuetudo quantumvis longa, ullo unquam tempore contra præsentia nostri Ordinis statuta, aut aliquam eorum partem prævaleat, declaramus quascumque consuetudines hujusmodi, scilicet contrarias his statutis, aut eorum alicui minime parti, nihil omnino habere roboris, vel auctoritatis: sed meras esse corruptelas, ad magis gravandum eorum conscientias, qui talibus utuntur. Quod si quis contra statuta prædicta consuetudinem aliquam pertinaciter allegare, aut ea se tueri; & illam potius, quam statutum sequi, & observare voluerit, tandiu vino, & cervisia careat, donec statuto se conformaverit; etsi ejus contumacia majorem poenam exigat, majori poena puniatur.

2. Et quia parum est Statuta condere, nisi

sint qui ea tueantur, propterea omnibus, & singulis Visitoribus, Prioribus, Rectoribus, Vicariis Monialium, & Prioribus injungimus: ut rejectis consuetudinibus contrariis, circa Statutorum præsentium observantiam in se, & cæteris diligentius solito invigilent: cum in eis nihil jam sit præsentium temporum, & personarum conditioni non accommodum, & contemperatum, præsertim Animæ Deum timenti, & Carthusianæ vitæ Institutum diligenti.

3. Propterea nullus unquam Prælati transgressiones Statutorum nostrorum in personis sibi Subditis, pro favore earum captando, aut timore, vel pusillanimitate aliqua, negligat, aut dissimulet. Nullus etiam licentias, & dispensationes his Statutis contrarias, vel petat, vel suis Subditis dare præsumat, nisi in casibus necessitatis, vel evidentis utilitatis, cum teste Divo Bernardo, dispensatio absque necessitate, vel evidenti utilitate facta, non dispensatio, sed dissipatio, & prævaricatio judicanda sit: & Priores non super Patrum traditiones, sed super Fratrum suorum transgressiones sint constituti.

4. Omnes igitur injunctam sibi ab Ordine curam fideliter impleant, quæ apud eos reformatione, correctione, & emendatione digna sunt, reforment, corrigant, & emendent: zelum tenentes Eliæ, & constantiam Mathiæ. Quod si quis Visitor, Prior, aut Monialium Vicarius in corrigendis excessibus negligens, & remissus, aut in licentiis dandis nimis præsumptuosus, & temerarius inventus fuerit, & monitus resipiscere noluerit, absolvatur ab officio, & alius in locum ejus observantior instituitur.

5. Subditos vero omnes, & singulos hortamur, & monemus in D. Jesu, ut postremam hanc Statutorum editionem summa fide, & diligentia, & multo cum labore Patrum Ordinis recognitam, suscipiant cum debita gratitudine, & reverentia, & pro ipsius Dei amore, atque obedientia Carthusianæ professionis, pro sua etiam pace, & consolatione, pro suarum denique animarum salute, ac profectu, quæcumque in ea scripta sunt observare studeant. Præcepta quoque, & monita salubria majorum suorum, maxime Prælatorum, qui vice Dei funguntur cum omni mansuetudine audiant, & impleant. Et si interdum erraverint ut homines, non sint in emendando pertinaces, ut Demones, sed virgam disciplinæ, & correctionis patienter sustineant, suæ professionis memores, ut salvi fiant.

6. Præstet nobis Omnipotens, & misericors Dominus, ut nostræ professionis vota fideliter impleamus, suave nostræ servitutis jugum cum humilitate, charitate, patientia, & perseverantia sustineamus, de virtute in virtutem sic proficientes: ut Religionis optatum finem, & inde repromissam in fine mercedem percipere valeamus: eodem Domino concedente, qui sine fine vivit, & regnat in sæcula seculorum Amen.

#### EXPLICIT SECUNDA PARS

#### Novæ Collectionis

STATUTORUM ORDINIS CARTHUSIENSIS.

Incipiant Capitula Tertia Partis.

1. De Divino Officio Fratrum Laicorum.

2. De

2. De diebus festis qualiter, & quando a Conversis observentur.

3. De Disciplina Fratrum, & quibusdam ad Divinum Officium eorum pertinentibus.

4. Quid eis dicendum sit pro Defunctis.

5. Quis respondere debeat, & præsidere, & quomodo Silentium debent Fratres observare.

6. De Coquinario, & Dispensatore.

7. De Coquinario inferioris Domus.

8. De Pistore.

9. De Sutore.

10. De Fabro.

11. De Hortulano.

12. De Carpentario.

13. De Agricultura, & Pecorum nutrimento.

14. De abstinentia, & jejuniis Fratrum.

15. De Rasura, & minutionibus Fratrum.

16. De Vestitu Fratrum, & utensilibus Cellæ.

17. De Novitiis, & eorum professione.

18. De Fratribus, qui foras mittuntur.

19. De Consuetudinibus Generalibus Fr.

20. De Criminosis.

21. De Fugitivis.

22. De Donatis.

23. De Monalibus nostri Ordinis, eorumque Vicariis, & Prioribus.

#### INCIPIT TERTIA PARS

#### Novæ Collectionis

STATUTORUM ORDINIS CARTHUSIENSIS.

De Divino Officio Fratrum Laicorum.

#### CAPUT PRIMUM.

1. Quæ ad Monachos pertinent explicatis, restat ut ea quæ statum Converterum, Donatorum, atque Monialium concernunt Domino juvante dicamus.

2. Laicos in nostram Societatem admittimus (a) qui Agricultura, & pecorum nutrimento, ubi utile, & commodum esse judicabitur, habita ratione temporum, & locorum, & aliis corporalibus exercitiis, prout injunctum eis fuerit, diligenter intendere debent.

3. Volumus autem ipsos Laicos sic externis exercitiis occupari, ut etiam debitis temporibus non omittant Spiritualla: ideo singulis diebus ad Matutinas surgere debent. Hora autem, quæ surgendum est in Domo inferiori, bis signum pulsatur, parvo interposito spatio, primo præparentur, secundo ad Ecclesiam servata gravitate conveniant. Orationes Dominicæ pro Psalmis habent, & de eis omnes Horas, & totum ubicumque sunt, complement Officium.

4. Intrantes Ecclesiam, facta debita inclinatione, detecto capite, in suis se sedibus collocent, & unusquisque satagat, quanta potest devotione suas Orationes Dominicæ pro Matutinis ordinatas, cum suis debitis ceremoniis persolvere, quamvis ibidem sit Procurator præsens, quem non tenentur in suis ceremoniis imitari.

5. Qui vero habitant cum Monachis in Domo Superiori, surgant ad Matutinas Monachorum, mancantque in Choro Converterum, in-

quo suas Matutinas persolvant, & usque ad finem Matutinarum ibidem permaneant, nisi eis super hoc Prior misericordiam faciat.

6. Quotiescumque autem Converteri audiunt Divinum Officium in Domo Superiori, Monachos imitentur quoad regulares ceremonias: suas tamen Orationes Dominicæ interim persolvant. Nec ipsi, nec Donati in Ecclesia ullo tempore libros teneant, nec in eis legant: sed Rosarium in manibus habeant, & ibi sua debita persolvant. Ad Ecclesiam sine caputio, & veste oblonga, vel pellicea non eant.

7. Officium Beatissimæ Virginis Mariæ juxta formam, quæ sequitur dicere tenentur: primo ad singulas diei horas, singulas horas ejusdem Virginis excepto Completorio diei præmittent, quod semper ante Completorium de B. Mariæ est dicendum. Ad Matutinas de Domina, primo dicant flexis genibus, & cum venia semel, *Pater noster*, & *Ave Maria*: deinde surgant, & faciant signum Crucis, & inclinent: postea erecti dicant *22. Pater noster*, & totidem *Ave Maria*, & *Gloria Patri* cum venia, vel supplicatione, secundum tempus. Deinde subjungant semel *Pater noster*, & *Ave Maria*, pro Collecta genibus flexis, vel super misericordia secundum tempus.

8. In Matutinis vero diei inclinatum tantum: quando venia non sumitur, alias si sumitur super formas, semel *Pater noster*, & *Ave Maria* cum magna devotione, & attentione dicant: deinde erecti eandem Orationem sexies repetant flexis genibus, per singulas supplicantes, & *Gloria Patri* dicentes. Deinde sedentes eandem Orationem viginti duabus vicibus repetant: & postea surgentes eandem cum supplicatione, & *Gloria Patri* sexies iterent, ac deinceps in stando perseverantes ipsam eandem sine *Gloria Patri*, & supplicatione 22. vicibus dicant, quam etiam semel pro collecta subjungant.

9. Post Matutinas, Converteri singulis diebus faciant Orationem in materna lingua, sub hac forma quæ sequitur. Prostrati in terram secundum suum vulgare idioma pro omni statu intercedant: videlicet pro statu nostræ religionis, pro statu Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, & D.N. Papæ, pro Diocesano proprio, & cæteris Episcopis, personisque Ecclesiasticis universis; pro Imperatore Romano, vel Rege proprio, Regibusque, ac omnibus Principibus Christianis: pro omnibus Benefactoribus, recommendatis, familiaribus, & amicis: pro omnibus tentatis, & in quacumque Corporis, & Animæ tribulatione constitutis: pro existentibus in peccato mortali, pro reductione hæreticorum, & Schismaticorum; pro conversione Judæorum, & Paganorum; pro navigantibus, Peregrinis, & Infirmis: pro terræ fructibus, & cultoribus eorumdem: pro temperie acris: pro sui ipsius perseverantia in Ordine, & observantia Mandatorum Dei, & nostræ Religionis, & si quæ sint alia, pro quibus orantis Spiritum Divina inspiratio inflammet, & accendat. Sciendum præterea, quod ad quemlibet statum, qui volunt *Pater noster*, humiliter, & devote subjungunt, dictam Orationem pro quietate temporis, discretionis, & fervoris ipsius orantis ampliando, vel etiam breviando.

10. A Pascha usque ad festum S. Michaelis orto sole pulsatur ad Primam. In messe tamen, prout

(a) Vide Ordinationes annorum 1679., & 1636. Quia in quibusdam &c. De cætero non recipiuntur in sine hujus Capituli.



prout necessitas postulat, citius. A festo S. Michaelis usque ad Pascha summo mane pulsatur.

11. Ad primam de Dominica dicant semel *Pater noster*, & *Ave Maria* flexis genibus cum venia omni tempore. Deinde *Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit Caelum, & terram*. Postea erecti ter *Pater noster*, *Ave Maria*, cum *Gloria Patri*, & venia, vel supplicatione secundum tempus.

12. Primam vero diei ita incipiant. *Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit Caelum, & terram*. Deinde *Pater noster* cum *Gloria Patri*, & venia, vel supplicatione secundum tempus ter dicant, & addant quantum pro Collecta.

13. In cæteris horis tam de Dominica, quam de die, idem quod in Prima dicatur: excepto quod ad utriusque Vesperas unum *Pater noster* addant, dicentes scilicet post *Adjutorium nostrum* quater *Pater noster* cum *Gloria Patri*. Dicant etiam post Primam diei, & post Completorium *Credo*, & *Confiteor*.

14. Post Completorium lectos adeant, & dormire satagant, ne forte cum vigilare debuerint dormire compellantur. Sive autem dormiant, sive vigilent quieti, ac sine ullo strepitu, quantum fieri potest manere debent.

15. In omnibus Domibus Conventuum, quæ a Domibus Monachorum sunt separate, & aliter inferiores vocantur, in quibus est Sacellum bis, vel ter ad minus in hebdomada Missa celebretur a Procuratore, vel Priore, seu alio Sacerdote: quod Prior studiose faciat observari: ibidem etiam Sacrum Corpus Christi reverenter servetur ad succurrendum Infirmis, & in quolibet mense renovetur.

16. Nulla dispensatione, vel licentia permittatur, quod Conventus, aut Donati portent Tonfuram Clericalem, vel quod Grammaticam discant, aut cantum, nec quod ascendant ad statum Monachorum, sed unusquisque perseveret in ea vocatione qua vocatus est, nec super hoc sint infesti Prioribus, aut Visitatoribus, cum nullo modo super hoc possint dispensare.

#### ORDINATIO ANNI 1679.

Quia in quibusdam Ordinibus Conventuum Conventio omnino tepescit, & a Statutorum observantia notabiliter defecit, statuimus, & ordinamus ne ulterius fiat Conventuum receptio in Domibus, ubi Tertia Pars Statutorum ad Conventos pertinens circa observantiam regularem non plene observatur donec strictè, & laudabiliter Visitatorum iudicio servetur, sed tantum Donati ibi recipiantur, prohibentes Prioribus, & cæteris Officialibus sub pena absolutionis, ut aliquid contra hanc necessarium Ordinationem attentent. Conventus autem, & Donati sum in Ecclesia, tum in Capitulo, & Refectorio simul conveniant, & simul refectorem sumant, servato tantum hoc ordine, ut antiquiores Donatorum locum habeant post ultimos Conventos ex utraque parte Ecclesie, Capituli, aut Refectorii. Si quis autem inter eos post hæc voluerit primus esse, fiat omnium ultimus, & Servus juxta Jesu-Christi Salvatoris nostri Sententiam, cujus executionem Priori committimus, & commendamus.

(2) Non inde inferri debet, quod extra tempus hic prescriptum possint silentium frangere sine licentia, sed sensus est, quod

#### ORDINATIO ANNI 1636.

De cætero non recipiantur Conventus ad habitum, nisi prius probati fuerint per quinquennium post factam donationem sub habitu Donatorum sine speciali licentia Capituli Generalis, aut R. Patris, quam tamen rarius, & non sine gravi causa concedendam esse censemus.

De diebus festis qualiter, & quando a Conventis observantur.

#### CAPUT SECUNDUM.

1. Conventus, qui in Domo Superiori morantur in vigilia festorum Capituli ad Ecclesiam, pro Vesperis audiendis conveniant. Qui vero in Domo inferiori habitant in dictis vigiliis, cum a suis disjunguntur laboribus ad Domum Superiorem ascendant, sic ut medietas ipsorum ascendat Vespere prout eorum obedientiæ patiuntur, Matutinas, & reliquum diei festi Officium auditori cum his qui in Domo Superiori habitant, qui omnes imitentur Monachos in regularibus ceremoniis in Choro existentes. Pars autem Conventuum, quæ in Domo inferiori remanent, ibi in Ecclesia suas Matutinas persolvant, & summo mane ascendat ad Domum Superiorem, ubi Dominus suum Officium audiat.

2. Post Capitulum Monachorum dicta Missa de Domina in privato, teneatur eis Capitulum, ubi verbum Dei a Priore vel ab eo, cui injunxerit attente audiant, & culpas suas recognoscant, præsentibus Donatis, etiam in singulari culparum recognitione. In Solemnitatibus tamen Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes non teneatur eis Capitulum, sed in vigiliis prædictarum Solemnitatum post dictas Vesperas.

3. Die Natalis Domini, & duobus diebus sequentibus, & in primis, & secundis diebus Paschæ, & Pentecostes, post Nonam in Capitulo audiant Verbum Dei ab eo, cui Prior injunxerit. In quibus diebus post Capitulum Monachorum legantur eis eorum Statuta, & in festo Sancti Joannis Evangelistæ, atque feria secunda Paschæ legatur eis de charta Visitatorum, quod eos concernit.

4. In vigiliis autem Purificationis Beatissimæ Mariæ Virginis, Dominicæ in Palmis, Eucharistiæ, S. Joannis Baptistæ, Assumptionis ejusdem Virginis, omnium Sanctorum, & aliarum præcipuarum Solemnitatum, omnes ad Domum Superiorem conveniant, Divinum ibidem Officium auditori, & in Refectorio comedant prædictis diebus.

5. Ascensuri autem Fratres ad Domum Superiorem prius ad Procuratorem veniant, & cum ejus licentia servato pergant silentio, quod præceperit portaturi. In Domo autem Superiori, sicut & ubique a Vesperis usque ad Primam, & a Capitulo usque ad Nonam in silentio permanere debeant (a): Coquinarius tamen, & ejus adjutores, de necessariis loqui possunt. Post Vesperas cum silentio recedunt, quod iussi sunt reportantes, & tenet eis Capitulum ante cœnam Procurator quando ei visum fuerit, vel commode poterit.

6. In Solemnitatibus Natalis Domini, Paschæ, & Pentecostes descendant tertia die post Vespere.

intra tempus hic notatum licentia non est petenda, nec danda sine recessione. Vide n. 2. & 3. cap. 5.

fontes vero usque ad diem octavam reversionis eorum in domum post dictum terminum.

5. Tribus diebus ante Pascha non tenentur dicere in suo officio *Gloria Patri* post orationem Dominicam.

6. In die Cœnæ omnes in Ecclesia Superiori de manu Prioris, vel eo absente Vicarii sacramentum Corpus Christi recipiant. Ipse enim, tunc instituit venerabile Sacramentum Altaris, & omnes ibidem præsentibus suis sacramentis manibus tanti beneficii participes esse fecit.

7. Hora autem constituta omnes, quantum possunt, simul cum Monachis ad Mandatum in Capitulo conveniant, & ibi exerceant suum Ministerium, & eorum pedes laventur: ipsi tamen debent ante suos lavare pedes, & se preparare propter lotionem pedum faciendam per Priorem. Quod si contingat aliquando aliquos Fratres Laicos in domo inferiori hoc die manere: illi veniant post prandium ad coquinam, & ab eo, qui prior est ordine eis laventur pedes.

8. In crastino (hoc est) Parasceve post Nonam, quæ plus ea die, quam cæteris differtur, ad Ecclesiam conveniant, ibique dicant *Pater noster* semel pro Ecclesia, semel pro Papa, semel pro Episcopis, & cunctis Sacris Ordinibus, semel pro Imperatore, seu Rege, semel pro Catechumenis, semel pro cunctis afflictis, & in periculis constitutis, semel pro Hæreticis, semel pro Judæis, semel pro Paganis, hoc est novem vicibus, & ad singulas vices excepta octava, quæ est pro Judæis veniam sumant. Post Monachos nudatis pedibus incedentes Crucem adorent, dicentes singuli intra se: *Adoramus te Christe, & benedicimus tibi, quia per Sanctam Crucem tuam redemisti mundum*, &c. Hoc etiam die Conventus juvent Sacristiam ad mundandam Ecclesiam.

9. Sabbato Sancto Fratres qui superius remanserant, summo mane descendant ad Domum inferiorem reversuri ad vespere.

10. Durante hebdomada Capituli Generalis Conventus dicant singulis diebus semel *Pater noster*, & *Ave Maria* pro directione ejusdem Capituli Generalis.

11. Omnes Conventus, & Donati prima Dominica cujuslibet mensis cum debita præparatione, & Confessione ( quantum facere debent hora congrua ante Missam, in qua communicaturi sunt) Eucharistiæ Sacramentum devote recipiant, nisi aliter legitime essent impediti arbitrio suorum Confessoriorum: & tunc alio die ad arbitrium Prioris communicent. In Solemnitatibus Cœnæ Domini, Paschæ, Pentecostes, Corporis Domini, & Sancti Patris nostri Brunonis communicare etiam debent.

12. Consulimus ut omnes tam Conventus, quam Donati singulis hebdomadibus confiteantur diebus abstinentiæ deputatis, vel alio die ad arbitrium Præsidentis: confiteantur autem genibus flexis, & capite detecto, sed poenitentiam eis injunctam prostrati persolvant.

13. Hortamur autem eos in Domino, ut sic digne sua vocatione vivant: quatenus etiam sapius Eucharistiæ Sacramentum recipere possint. Quod si Prior judicaverit aliquos ex eis sic dispositos, poterit frequentiore eis communionem concedere.

14. Nulli Sacerdoti Seculari, vel Regulari, qui de Ordine nostro non sit, confiteri possunt Conventus absque licentia Prioris, quamdiu sunt

Vesperas, nisi sit Dominica, vel festum Capituli, & tunc descendant sequenti die post Vesperas. In festis nullus descendant sine licentia, donec Vesperæ fuerint cantatæ. Qui vero non ascendunt diebus Capituli, Cellas teneant, nisi eorum obedientiæ impediunt eos. Spatium, quod est inter Tertiam, & Sextam Orationi impendant.

7. Conventus servare tenentur omnia Festa, quæ Ecclesia præcipit ab omnibus servari: in quibus cessant ab operibus. In festis etiam quæ Episcopi Diocesani iussu servanda jubentur, etiam cessare debent, & Ecclesiam frequentare, quod si talia festa Capitulum habeat Monachorum, etiam ipsis Conventus Capitulum teneatur.

8. In sequentibus vero Solemnitatibus quando transferantur, non cessent ab operibus, sed non debent laborare circa domum Superiorem quantum commode fieri poterit. Sunt autem Solemnitates hæ: Conceptio Matris Domini, Dedicatio Ecclesie, Festa Sanctorum Joseph, Benedicti, & Hugonis Lincolnensis.

9. Ne cessent ab operibus in Compassione Beatissimæ Virginis, & Præsentatione, nec in Conversione Sancti Pauli, nec in festis Sanctorum Doctorum Gregorii, Ambrosii, Augustini, Hieronymi: nec in festis Sanctorum Bernardi, Thomæ de Aquino, Agathæ, Catharinæ Martyris, & undecim millium Virginum, qui si habitant in aliqua Parochia se illis conformare debent cum quibus manent, in Festis colendis, vel non colendis.

10. Constituti autem in itinere diebus Festivis Ordinis Missas audire debent, si possunt.

De Disciplina Fratrum, & quibusdam aliis ad Divinum Officium eorum pertinentibus.

#### CAPUT TERTIUM.

1. In Adventu, & Quinquagesima Conventus per singulas hebdomadas singuli singulas accipiunt disciplinas in domo inferiori in Ecclesia, de manu Procuratoris dictis Matutinis per eum. Si vero non interfuit Procurator, dicant pro disciplina ter *Pater noster*, & ter *Ave Maria* cum veniis. Idem facit, qui non interfuit, cum a Procuratore datur disciplina. In Domo vero Superiori a Priore, vel eo absente a Vicario, ante Laudes disciplinas recipiunt. Id autem fit feria secunda, nisi tunc Festum Capituli occurrat, in quo casu ad feriam tertiam differtur.

2. Cinerem, qui adsunt in Sacello domus inferioris de manu Procuratoris accipiant, qui vero in domo Superiori, de manu Sacerdotis hebdomadarii: qui non interfuit, ter *Pater noster*, & ter *Ave Maria* cum veniis dicant.

3. A capite jejunii usque ad Pascha post Nonam, prostrati ter *Pater noster*, & ter *Ave Maria*, pro Missa persolvant.

4. Dominica in Ramis Palmarum, omnes Conventus in Capitulo Monachorum conveniant, ibique excommunicentur omnes proprietarii, qui occultandi animo, vel celandi aliquid ultra valorem trium solidorum Turonensium, quibus nunc correspondent vigintiquinque Asses Gallici, retinuerint, donaverint, permutaverint, vel alio quolibet modo alienaverint, & illud suo Priori revelare, vel confiteri, saltem temporibus statutis scienter neglexerint: hoc est præsentibus usque ad diem Cœnæ inclusive, ab-